

Úvod k dějinám Egypta	5
Rudolf Veselý	

I. NEJSTARŠÍ DĚJINY EGYPTA

Ladislav Bareš

<i>Periodizace nejstarších dějin</i>	9
1. Nejstarší obyvatelé nilského údolí	13
<i>Počátky lidské aktivity na území Egypta (13) Nejstarší neolitické kultury v Egyptě (15) Předdynastická doba a vznik sjednoceného státu (18)</i>	
2. Nejstarší stát v Africe	25
<i>Archaická doba a první vládcí (25) Stará říše, 3.–6. dynastie (30) Státní správa a hospodářství (46) Náboženství a hmotná kultura (49)</i>	
3. Na houpačce dějin	54
<i>První přechodná doba: rozpad jednotného státu (54) Střední říše: nové sjednocení země (58) Druhá přechodná doba: historie se opakuje (62) Duchovní a hmotná kultura (68)</i>	
4. Impérium na dvou kontinentech: Nová říše	71
<i>Vznik impéria za 18. dynastie (71) Závěr 18. dynastie: zvraty amarnské doby (79) Obrana impéria za 19. dynastie (82) 20. dynastie: od impéria k bezmoci (87) Duchovní a hmotná kultura (90)</i>	
5. Od impéria k boji za nezávislost	97
<i>Třetí přechodná doba: čím dál více faraonů (97) Začátek Pozdní doby: jednotou k prosperitě (105) Od perských velkokráľů k Alexandrovi Velikému (110) Duchovní a hmotná kultura (117)</i>	
6. Pod nadvládou Řeků a Římanů	124
<i>Od Alexandra Velikého po vítězství Říma (124) Duchovní a hmotná kultura ptolemaiovské doby (134) Římská doba – první fáze (140) Druhá fáze – až po dobytí země Araby 642 (142) Duchovní a hmotná kultura římské doby (146)</i>	
Poznámky	155

II. EGYPT VE STŘEDOVĚKU

Rudolf Veselý

845

- Charakteristické rysy středověké společnosti* 161
- 7. Zrození islámu a dobytí Egypta muslimskými Araby** 166
Vznik obce muslimů v Medíně (166) První chalífové a počátky arabské expanze (170) Ovládnutí Egypta (172)
- 8. Egypt jako součást říše chalífů, 641–969** 175
Vláda čtyř „chalífů vedených správnou cestou“ (175) Umajjovci – první muslimská dynastie (181) Poslušná provincie Egypt (185) Vnitřní krize umajjovského státu (186) Vznik nového kulturního a sociálního prostředí (189) Konec vlády Umajjovců a nástup Abbásovců (191) Rozpad říše abbásovských chalífů (195) První úspěšné kroky k nezávislosti Egypta (199) Politický vzestup ší'y a boj o Egypt (208) Ismá'ílíja a Ichšídovci, 935–968 (211) Vnitřní situace Egypta v 9. a 10. století (215) Počátky vlastního kulturního života (218)
- 9. Rozmach politické moci ší'y v 10. století** 221
Budování fátimovské moci v Maghribu (221) Založení Káhiry jako sídla chalífátu (223) První období fátimovského chalífátu, 969–1036 (225) Ztráta Maghribu a ovládnutí Jemenu (235)
- 10. Neklidné 11. století** 236
Migrace turkických kmenů do západní Asie (236) Obtížná léta vlády chalífy al-Mustansira, 1036–1076 (237) Sýrie a Palestina v rukou seldžuckých Turků (241) První křižácká výprava, 1096–1099 (243)
- 11. Svatá válka křižáků a džihád muslimů.** 245
Trvalá krize fátimovského chalífátu (245) První úspěchy muslimského džihádu (248) Urputný zápas o Egypt a nástup Ajjúbovců (249)
- 12. Egypt jako rozhodující síla ve východním Středomoří** 258
Vláda sultána Saláhuddína (258) Saláhuddínovo dědictví a jeho nástupci (263) Nové útoky křižáků a křižáci v Egyptě (266) První vlny mongolské invaze, 1215–1241 (271) Křížová výprava Ludvíka IX. do Egypta (272) Společnost a kultura v ajjúbovském Egyptě (275)
- 13. Mamlúcký sultanát, 1250–1517** 281
Příchod mamlúků k moci, 1250–1260 (281) Mongolská invaze a vznik „stínového chalífátu“ (283)
- 14. Sultanát tureckých mamlúků, 1260–1382.** 287
Budování základů nového státu, 1260–1293 (287) Diplomacie a vojenské úspěchy sultána Bajbarse (289) Uvolnění pořádku a frakční boje, 1293–1310 (297) Doba sultána an-Násira Muhammada, 1310–1341 (304) Růst vnitřního napětí a nástup Čerkesů, 1341–1390 (310)

- 15. Doba čerkeských mamlúků, 1382–1500.** 314
Vratké základy státní moci a nebezpeční sousedé (314) Timurovy operace a jejich následky (316) Rostoucí hrozba z Anatólie (320) Dlouhý boj o Anatólii (330) Mamlúcko-osmanská válka, 1485–1491 (333) Život a kultura ve středověké Káhiře (335)
- 16. Poslední léta mamlúckého sultanátu.** 351
Léta anarchie (351) Návrat k pořádku a změny v armádě (352) Osmanско-iránská válka a ztráta Sýrie (354) Příčiny a následky zániku mamlúckého sultanátu (360)
- 17. Egypt pod osmanskou vládou.** 361
Začlenění Egypta do Osmanské říše (361) Osmanská správa a konflikty vládních elit (362) Vzestup moci mamlúckých bejů (370) Ztráty a zisky v kultuře (372) Snahy o nezávislost a hospodářský úpadek (375)

III. MODERNÍ EGYPT

Eduard Gombár

- 18. Francouzská expedice a její důsledky.** 383
Francie a Osmanská říše (383) Francouzská expedice do Egypta (384) Egyptská společnost v době francouzské expedice (391) Válka tříčlenné koalice, 1798–1802 (394) Vědecký význam Napoleonovy expedice (396) Egypt v letech 1801–1805 (398)
- 19. Egypt za vlády Muhammada [°]Alího.** 401
Muhammad [°]Alí Paša u moci (401) Vnitřní politika (403) Reformy Muhammada [°]Alího (407) Agrární reforma (408) Vojenské reformy (410) Monopoly a rozvoj obchodu (411) Reformy vzdělávání (415) Každodenní život (416)
- 20. Egypt a východní otázka** 418
Egypt jako lokální velmoc (418) Dobyť Arábie (418) Výprava do Súdánu (419) Egyptská expedice v Řecku (421) První osmansko-egyptský konflikt, 1831–1833 (422) Egyptská vláda v Sýrii, 1831–1840 (424) Východní otázka ve třicátých letech (426) Druhý osmansko-egyptský konflikt, 1839–1841 (428) Závěr vlády Muhammada [°]Alího (430)
- 21. Egypt v letech 1849–1876.** 432
Vláda [°]Abbáse Paši (432) Reformy za vlády Sa[°]ída Paši (434) Reformy chedíva Ismá[°]íla (437) Chedívovy mocenské elity (439) Hospodářský rozmach Egypta (446)
- 22. Krize v letech 1876–1882** 450
Britské pronikání do Egypta (450) Hospodářská zadluženost (451) Mezinárodní finanční dohled (452) Egyptská krize (455) [°]Urábího povstání (456) Egyptská vláda v Súdánu (460)

- 23. Období britské okupace, 1882–1914** 463
Politický systém (463) *Hospodářství Egypta* (467) *Národní hnutí v Egyptě* (471) *Revoluční hnutí a jeho následky* (474) *Anglo-egyptská vláda v Súdánu* (476)
- 24. Pod britským protektorátem, 1914–1922** 479
Vstup Turecka do první světové války (479) *Nastolení britského protektorátu v Egyptě* (480) *Válečné operace na Blízkém východě* (483) *Egyptské hospodářství za první světové války* (487) *Vznik strany Wafd* (489) *Egyptské povstání, 1919* (492) *Formální nezávislost Egypta, 1922* (494)
- 25. Monarchie za krále Fu'áda, 1922–1936** 497
Trojúhelník egyptské politiky (497) *Parlamentní život, 1923–1927* (500) *Diktatura královského paláce* (504) *Nástup fašismu na Blízkém východě* (508)
- 26. Monarchie za krále Fárúqa, 1936–1952** 511
Britsko-egyptská smlouva a její následky (511) *Válečné operace v severní Africe* (516) *Egypt za druhé světové války* (519) *Starý režim monarchie po druhé světové válce* (524) *Palestinská válka a její důsledky* (528) *Krize egyptské monarchie, 1951–1952* (531)
- 27. Hospodářství, společnost a kultura** 533
Hospodářský život Egypta (533) *Společnost a každodenní život* (536) *Egyptská duchovní kultura* (539)

IV. SOUDOBY EGYPT

Eduard Gombár

- 28. Egyptská revoluce, 1952** 547
„Červencová generace“ Svobodných důstojníků (547) *Egyptská revoluce z 23. července 1952* (551) *Stabilizace revoluční moci, 1952–1953* (553) *Prezident Nadžíb a první mocenská krize* (557)
- 29. Násir a suezská krize, 1954–1956** 563
Institucionalizace Násirova režimu (563) *Násir a Bagdádský pakt, 1954–1955* (566) *Suezská krize* (573) *Suezská válka, 1956* (578)
- 30. Násir a arabská jednota** 585
Konsolidace režimu po suezské válce (585) *Zápas o dominanci v arabském světě, 1957–1958* (586) *Sjednocená arabská republika, 1958–1961* (589) *Červencové dekrety a socialistická orientace země* (591) *Opozice proti Násirovi* (595) *Násir a jemenská válka, 1962–1967* (596) *Násir, arabský svět, Afrika a Hnutí nezúčastněných* (601)

- 31. Násir a blízkovýchodní konflikt, 1964–1970** 604
Násir a arabsko-izraelské napětí (604) Diplomatická předehra šestidenní války (607) Šestidenní válka, 1967 (609) Druhá mocenská krize „červencové elity“, 1967 (613) Krize socialistické orientace (614) „Vyčerpávající válka“, 1967–1970 (615) Politické řešení blízkovýchodního konfliktu (617) Násir a jordánská občanská válka, 1970 (619)
- 32. Sádátovský Egypt** 621
Třetí mocenská krize uvnitř „červencové elity“ (621) As-Sádát a blízkovýchodní konflikt (624) Říjnová válka, 1973 (627) As-Sádát a mírový proces na Blízkém východě (631) As-Sádátova iniciativa a mírová smlouva s Izraelem (632) Hospodářská liberalizace a politika „otevřených dveří“ (634) Politická liberalizace a nástup „říjnové elity“ (635) Islamistická opozice a konec as-Sádátova režimu (638)
- 33. Egypt za vlády prezidenta Mubáranka** 642
Mocenská struktura soudobého Egypta (642) Prezident Mubárank a jeho elita (643) Parlament, politické strany a velcí podnikatelé (647) Třetí mocenský kruh (650) Mubárankovský Egypt v mezinárodních vztazích (651) Proces transformace a demokratizace (653) Islamistický extremismus a terorismus (656) Muslimské bratrstvo – islámský fundamentalismus (658)
- 34. Egyptská revoluce, 2011** 664
Lidová „revoluce 25. ledna“ a svržení prezidenta Mubáranka (664) Nejvyšší rada ozbrojených sil v čele Egypta (666) Egypt za vlády prezidenta Mursího (671)
- 35. Hospodářský a kulturní život** 676
Demografický vývoj a každodenní život (676) Hospodářský život Egypta (677) Kulturní život v soudobém Egyptě (682)
- 36. Česko-egyptské vztahy** 687
Kontakty ve středověku a raném novověku (687) Vztahy v 19. a počátkem 20. století (688) Československo a egyptská monarchie, 1920–1952 (691) Československo a násirovský Egypt, 1952–1970 (693) Československo a Egypt, 1971–1989 (697) Česko-egyptské vztahy v současnosti (700)
- 37. Závěrem** 705
Znovunastolení „řízené demokracie“ (705) Vláda prezidenta as-Sísího (708) „Arabské jaro“ 2011: nástup demokracie, nebo islamismu? (711)
- Dodatky** 713
Základní statistické údaje (714) Chronologický přehled významných událostí (716) Genealogie vládců Egypta (731) Slovníček pojmů (748) Poznámka k přepisu arabských jmen a slov (757) Seznam map (758) Výběrová literatura (759) Rejstřík (777)